ปัจจัยทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน ของนิสิตพยาบาล มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดบุรีรัมย์

Factors predicting learning achievement in community health nursing practicum of nursing students at a private university in Buriram Province

กิติพงษ์ เรือนเพ็ชร* ยุวดี งอมสงัด* พนิตนันท์ แซ่ลิ้ม**
ฐานิดา สมขันตี* และทิตยาวดี อินทรางกูร***
Kitipong Ruanphet,* Yuwadee Ngomsangad,* Panittanan Sealim,**
Tanida Somkhantee,* and Thittayawadee Intarangkul***
*คณะพยาบาลศาสตร์ บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
**คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
***คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
*Faculty of Nursing Buriram, Western University
**Faculty of Nursing, Nakhon Pathom Rajabhat University
***Faculty of Nursing, Buriram Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาปัจจัยทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนของนิสิตพยาบาล มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 66 คน เลือกแบบเจาะจงโดยเป็นนิสิตพยาบาลในปีการศึกษา 2565 เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนของนิสิตพยาบาล มีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาได้เท่ากับ 0.67-1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยายและการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่าปัจจัยทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนของนิสิตพยาบาล ได้แก่ ความมีวินัยในตนเอง และเจตคติต่อวิชา ซึ่งอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 14.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, วิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน, นิสิตพยาบาล

ได้รับทุนสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
Corresponding author E-mail: kitipong.ru@western.ac.th
วันที่รับบทความ: 19 มกราคม 2566 วันแก้ไขบทความ: 28 สิงหาคม 2566 วันตอบรับบทความ: 13 สิงหาคม 2566

Abstract

The purpose of this correlational research is to identify factors predicting learning achievement in community health nursing practicum of nursing students at a private university in Buriram Province. A sample of 66 nursing students in the academic year 2022, was purposively selected.. The research tool was a questionnaire on factors affecting learning achievement in community health nursing practicum of nursing students. The content validity index were 0.67 to 1.00. Data were analyzed using descriptive statistics and stepwise multiple regression analysis. The result of the research revealed that self-discipline and attitude toward the community health nursing practicum, could predict learning achievement in community health nursing practicum of nursing students at $p < .05$. These two predictors accounted for 14.3 percent.

Keywords: Learning Achievement, Community Health Nursing Practicum, Nursing Student

ความสำคัญของปัญหา

วิชาชีพการพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ให้บริการสุขภาพในการดูแลและช่วยเหลือบุคคล การป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพและการฟื้นฟูสุขภาพ ในระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยอาศัยความรู้เฉพาะทางการพยาบาลในการปฏิบัติงาน (Ellis & Hartley, 2011) ดังนั้นการจัดการศึกษาพยาบาลให้มีประสิทธิภาพเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้วิชาชีพพยาบาลมีการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้จากรูปแบบการจัดการเรียนการสอนนิสิตพยาบาลในปัจจุบันที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการปฏิบัติ และการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน (อัศนี วันชัย, 2560) เพื่อให้นิสิตพยาบาลได้นำความรู้ไปใช้ในการดูแลผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนซึ่งได้มาตามหลักการวัดและประเมินผลตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่ครอบคลุมทั้งความรู้และทักษะการปฏิบัติ (ปิยะพร บัวระพา และคณะ, 2563) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นสิ่งหนึ่งที่บ่งบอกถึงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียน (จักรกฤษณ์ ผูกจิตร และอรพรรณ อุดมพร, 2565) ดังนั้น ผู้สอนต้องจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งในการเรียนรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ (Brooks, J. G., & Brooks, 1993)

มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งนี้ จัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนแบบบูรณาการทั้ง 4 พันธกิจของการอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาให้นิสิตสามารถใช้พลังความคิดให้เกิดทักษะในการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและวิชาชีพ และจัดให้ฝึกปฏิบัติการในเขตพื้นที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้นิสิตสามารถฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน โดยการสำรวจปัญหาสุขภาพและการแก้ไขปัญหาสุขภาพในชุมชน รวมถึงการเยี่ยมบ้านและการดูแลสุขภาพที่บ้าน การตรวจรักษาโรคเบื้องต้น รวมทั้งบริการสุขภาพอนามัยโรงเรียน ในปีการศึกษา 2563-2564 ผลการเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนของนิสิตพยาบาล ชั้นปีที่ 4

พบว่า นิสิตพยาบาลร้อยละ 25 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนค่อนข้างต่ำ เนื่องจากยังไม่เข้าใจในกระบวนการพยาบาลชุมชน และไม่มีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยในชุมชน และสภาพแวดล้อมที่ไม่คุ้นเคย ทั้งนี้อาจมีปัจจัยอื่นที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนด้วย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จากรายงานวิจัยมีดังนี้ สุภาวดี เนติเมธี และดวงเดือน ดวงสำราญ (2564) รายงานว่า ทักษะด้านสติปัญญา เจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน และพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดาทารก และการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 35.2 จักรกฤษณ์ ผูกจิตร และ อรพรรณ อุดมพร (2565) พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาล ได้แก่ อายุ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และการเอาใจใส่ของผู้ปกครองต่อนักศึกษาขณะฝึกปฏิบัติ สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ ร้อยละ 24.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กชพร ใจอดทน และ อรณิชชา ทศตา (2565) พบว่าปัจจัยด้านผู้เรียน และด้านครูผู้สอนมีสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้วิจัยจึงได้นำปัจจัยเหล่านี้มาศึกษาในเรื่องนี้เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ทักษะการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามสมรรถนะที่จำเป็นของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ภายหลังสำเร็จการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

หาปัจจัยทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนของนิสิตพยาบาลมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้ตัวทำนาย 8 ตัว ดังนี้ การเอาใจใส่ของผู้ปกครองในขณะฝึกปฏิบัติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน ความมีวินัยในตนเอง เจตคติต่อวิชา สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ คุณภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ และสภาพแวดล้อมในการฝึกปฏิบัติ

สมมติฐานการวิจัย

การเอาใจใส่ของผู้ปกครองในขณะฝึกปฏิบัติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน ความมีวินัยในตนเอง เจตคติต่อวิชา สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ คุณภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ และสภาพแวดล้อมในการฝึกปฏิบัติ สามารถร่วมทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนของนิสิตพยาบาลได้

กรอบแนวคิดของการวิจัย ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มของตัวแปรอิสระที่ศึกษา เป็น 3 กลุ่มดังนี้ 1) **ปัจจัยด้านครอบครัว** ได้แก่ การเอาใจใส่ของผู้ปกครองในขณะฝึกปฏิบัติ 2) **ปัจจัยด้านผู้เรียน** ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน ความมีวินัยในตนเอง เจตคติต่อวิชา และสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน และ 3) **ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน** ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ คุณภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ และสภาพแวดล้อมในการฝึกปฏิบัติ เขียนแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาเป็น**กรอบแนวคิดของการวิจัย** ได้ดังนี้

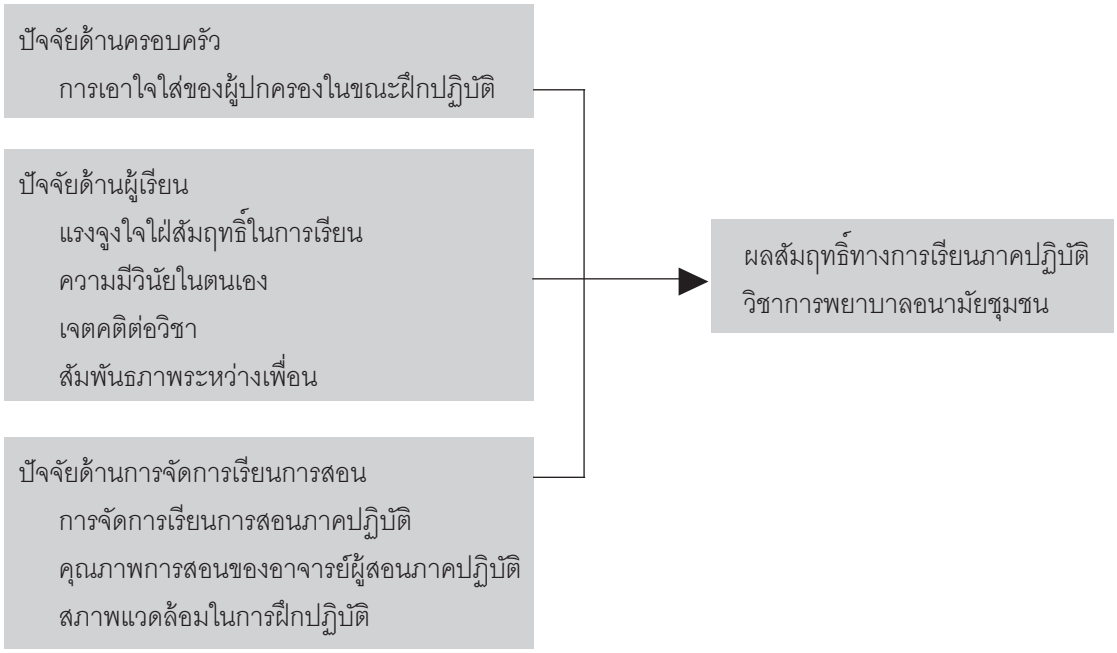

วิธีดำเนินการวิจัย

ชนิดของการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational research)

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนิสิตพยาบาลของมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดบุรีรัมย์

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 66 คน เลือกแบบเจาะจง โดยเป็นนิสิตพยาบาลที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2565

เครื่องมือวิจัย เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 11 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (เกรดเฉลี่ย [Grade Point Average]) ของวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน ภาวะสุขภาพ และการได้รับเงินสนับสนุนการศึกษา การตอบให้เติมคำและเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนของนิสิตพยาบาล ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามของ จักรกฤษณ์ ผูกจิตร และอรพรรณ อุดมพร (2565) มีจำนวน 101 ข้อ ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ 1) **ปัจจัยด้านครอบครัว** ได้แก่ การเอาใจใส่ของผู้ปกครองต่อนักศึกษาขณะฝึกปฏิบัติ (7 ข้อ) 2) **ปัจจัยด้านผู้เรียน** ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน (12 ข้อ) ความมีวินัยในตนเอง (13 ข้อ) เจตคติต่อวิชา (13 ข้อ) สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน (20 ข้อ) และ **ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน** ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ (10 ข้อ) คุณภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ (15 ข้อ) และสภาพแวดล้อมในการฝึกปฏิบัติ (11 ข้อ)

ลักษณะของคำตอบเป็นมาตรประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด กำหนดคะแนน 5-1 ตามลำดับ

การแปลผลระดับใช้เกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้ 4.50-5.00 หมายถึง มากที่สุด 3.50-4.49 หมายถึง มาก 2.50-3.49 หมายถึง ปานกลาง 1.50-2.49 หมายถึง น้อย และ 1.00-1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

คุณภาพของเครื่องมือวิจัย ผู้พัฒนาแบบสอบถามได้หาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Item-objective congruence index [IOC]) ได้เท่ากับ 0.67-1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปใช้กับนิสิตพยาบาลที่มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น วิทยาเขตวัชพล จำนวน 30 คน หาความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค ของแต่ละปัจจัยอยู่ระหว่าง 0.70-0.93

การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง โครงการวิจัยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์ หมายเลข BRO2022-030 ลงวันที่ 7 ตุลาคม 2565 ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการวิจัย และการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคล แก่กลุ่มตัวอย่าง และให้ลงนามยินยอมก่อนเข้าร่วมการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยดำเนินการในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2565 โดยนัดหมายนิสิตพยาบาลในชั้นเรียน แจกแบบสอบถามเป็นรายบุคคล ให้เวลาตอบประมาณ 15-30 นาที แล้วส่งแบบสอบถามกลับโดยใส่ในซองกระดาษที่ให้ซึ่งได้รับกลับครบ 66 ฉบับและตอบได้สมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คำนวณค่าของสถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนซึ่งได้ทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นในเรื่องของการแจกแจงแบบปกติของข้อมูลในแต่ละตัวแปร และการมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงของคู่ตัวแปร

ผลการวิจัย

1. **ข้อมูลส่วนบุคคล** นิสิตพยาบาลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 95.5 เพศชาย ร้อยละ 4.5 อายุเฉลี่ยเท่ากับ 22.14 ปี (SD = 1.16) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน (GPA) 3.01-4.00 มี ร้อยละ 80.3 รองลงมาคือ 2.5-3.00 ร้อยละ 19.7 ได้รับเงินสนับสนุนต่อเดือน เฉลี่ย 7,628.79 บาทต่อเดือน (SD = 3,369.90) ร้อยละ 59.1 มีค่าใช้จ่ายพอดี และเหลือเก็บ ร้อยละ 16.7 ส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 98.5 ภาวะสุขภาพขณะที่ฝึกภาคปฏิบัติ พบว่า ร้อยละ 50.0 มีความสมบูรณ์แข็งแรงดีและ ร้อยละ 93.9 ไม่เคยลาป่วยขณะที่ฝึกภาคปฏิบัติ

2. **ผลการหาปัจจัยทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนของนิสิตพยาบาลมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดบุรีรัมย์**

2.1 นิสิตพยาบาลมีปัจจัยด้านผู้เรียนทั้ง 4 ปัจจัย อยู่ในระดับมาก ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน (M = 4.17, SD = 0.38) ความมีวินัยในตนเอง (M = 4.00, SD = 0.36) เจตคติต่อรายวิชา (M = 4.18, SD = 0.46) และสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน (M = 4.00, SD = 0.48) ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ การเอาใจใส่ของผู้ปกครองขณะฝึกปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก (M = 4.42, SD = 0.74) และปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการฝึกปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (M = 4.56, SD = 0.48) ส่วนอีก 2 ปัจจัยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ คุณภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ (M = 4.49, SD = 0.60) และการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ (M = 4.20, SD = 0.54)

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรอิสระ จำนวน 1 จาก 8 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนของนิสิตพยาบาล ได้แก่ ความมีวินัยในตนเอง (r = 0.326) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับอีก 7 ตัวแปร ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน เจตคติต่อรายวิชา สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน การเอาใจใส่ของผู้ปกครองในขณะฝึกปฏิบัติ การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ คุณภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ และ

สภาพแวดล้อมในการฝึกปฏิบัติ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างคู่ตัวแปรอิสระด้วยกัน พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 10 คู่ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตั้งแต่ 0.270-0.649 (ตาราง 1)

ตาราง 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างคู่ตัวแปรที่ศึกษา (n = 66)

ปัจจัย	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	1.00	.213	**.326****	-.235	-.216	-.040	.225	.094	.014
2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน		1.00	.600***	.226	.170	.236	.365**	.234	.228
3. ความมีวินัยในตนเอง			1.00	.047	-.052	.110	.381**	.306*	.197
4. เจตคติต่อวิชา				1.00	.215	.101	.302*	.191	.178
5. สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน					1.00	-.218	-.043	-.139	.180
6. การเอาใจใส่ของผู้ปกครองในขณะฝึกปฏิบัติ						1.00	.349**	.342**	**.270***
7. การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ							1.00	**.649*****	.352**
8. คุณภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ								1.00	.317
9. สภาพแวดล้อมในการฝึกปฏิบัติ									1.00

***p < .001, **P < .01, *p < .05

2.3 ปัจจัยทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนของนิสิตพยาบาล มี 2 จาก 8 ปัจจัย ได้แก่ ความมีวินัยในตนเอง (Beta = 0.338) และเจตคติต่อวิชา (Beta = -0.251) ซึ่งปัจจัยทั้งสองสามารถร่วมกันทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนของนิสิตพยาบาลได้ ร้อยละ 14.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 2)

ตาราง 2 ปัจจัยทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนของนิสิตพยาบาลโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (n = 66)

ตัวแปรทำนาย	B	SEB	Beta	t	p-value
ค่าคงที่	2.935	0.545		5.388	**.000**
ความมีวินัยในตนเอง	0.260	0.009	0.338	2.938	**.005**
เจตคติต่อรายวิชา	-0.170	0.008	-0.251	-2.183	**.033**

$R = 0.411$, $R^2 = 0.169$, Adjusted $R^2 =$ **0.143**, $F = 6.411$, $p < .001$

ส่วนปัจจัยที่ไม่สามารถทำนายได้ มี 6 ปัจจัย ได้แก่ 1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน 2) การเอาใจใส่ของผู้ปกครองในขณะฝึกปฏิบัติ 3) การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ 4) สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน 5) คุณภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ และ 6) สภาพแวดล้อมในการฝึกปฏิบัติ

การอภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยที่สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนของนิสิตพยาบาลมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ ความมีวินัยในตนเอง และเจตคติต่อวิชา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยเพียงบางส่วน ทั้งนี้เนื่องจากการมีวินัยในตนเองเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในลักษณะด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความตั้งใจ ด้านความอดทน และมีความละเอียดรอบคอบในการวางแผนการทำงาน คิดพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้นสม่ำเสมอ มีเป้าหมายในการทำงานอย่างชัดเจน (ธีรเมธ เสาร์ทอง, 2561) เมื่อนิสิตมีวินัยในตนเอง มีความขยันหมั่นเพียรในการฝึกปฏิบัติ มีระเบียบวินัยการส่งงานที่ได้รับมอบหมาย และทบทวนทฤษฎีการพยาบาลอนามัยชุมชนอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้นิสิตมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นตามมา (จักรกฤษณ์ ผูกจิตร และ อรพรรณ อุดมพร, 2565) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของรุ่งฤดี กล้าหาญ (2557) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติของนิสิตพยาบาล ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ความมีวินัยในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวก (r = 0.26) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และร่วมกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตพยาบาล ได้ ร้อยละ 14.1 และการศึกษาของ นรากร พลหาญ และ สมสมร เรืองวรบูรณ์ (2556) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครพนม มหาวิทยาลัยนครพนม พบว่า วินัยในการเรียนของนักศึกษา อยู่ในระดับค่อนข้างสูง (M = 2.85, SD = 0.60) และมีอำนาจในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเพิ่มขึ้นได้อีก ร้อยละ 1.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการศึกษาของ ปุณยนุช พิมใจใส และ นงนภัส วงษ์จันทร (2561) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม พบว่า ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของผู้เรียนมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (r = - 0.098) และร่วมกับอีก 4 ตัวแปร ได้แก่ ผู้สอนใช้วิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับลักษณะวิชาและผลลัพธ์การเรียนรู้ ผู้สอนจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะที่สำคัญ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาคุณลักษณะและสมรรถนะของผู้เรียนที่จำเป็นต้องปลูกฝังจนติดตัว และผู้สอนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญ สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 ได้ร้อยละ 15.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เจตคติต่อวิชา " เจตคติ (Attitude) หมายถึง ความเข้มของอารมณ์ความรู้สึกทางบวกหรือทางลบในการสนับสนุนหรือต่อต้านที่หมายทางจิต " (ธีระพร อุวรรณโณ, 2558) ผลการวิจัยนี้ เจตคติต่อวิชาเป็นปัจจัยทำนายที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาวดี เนติเมธี และ ดวงเดือน ดวงสำราญ (2564) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง พบว่า เจตคติต่อรายวิชา มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และร่วมกับทักษะด้านสติปัญญา การจัดการเรียนการสอน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1ของนักศึกษาพยาบาล ได้ร้อยละ 35.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ส่วนอีก 6 ปัจจัยที่ไม่สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย อาจเนื่องจากว่า ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนมีหลากหลายรูปแบบวิธี ปัจจัยเหล่านี้จึงไม่ใช่ปัจจัยสำคัญในการที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อนึ่งงานวิจัยนี้ยังมีจุดอ่อนในเรื่องจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่น้อยไปสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุ และตัวแปรที่เลือกมาศึกษามาจากผลการวิจัยเพียง 3 เรื่องที่ไม่มีกรอบทฤษฎีสนับสนุน

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้รับผิดชอบรายวิชา และอาจารย์ผู้สอนควรเพิ่มกลยุทธ์หรือวิธีการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมให้นิสิตเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองเพื่อให้นิสิตพยาบาลได้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปฏิบัติที่ดียิ่งขึ้น

2. ควรเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้เพียงพอในการเลือกใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุและควรมีทฤษฎีรองรับในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กชพร ใจอดทน และ อรณิชชา ทศตา. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยนครราชสีมา. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 27*(2), 29-41.

จักรกฤษณ์ ผูกจิตร และ อรพรรณ อุดมพร. (2565). ปัจจัยทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารพยาบาลทหารบก, 23*(1), 101-110.

ปุณยนุช พิมใจใส และ นงนภัส วงษ์จันทร. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม. *วารสารพยาบาลทหารบก, 19*(1), 154-163.

ธีระพร อุวรรณโณ. (2558). Attitude : เจตคติ. ใน*สารานุกรมจิตวิทยา เล่ม 1 อักษร A- B ฉบับราชบัณฑิตยสภา* (หน้า 165-170). ราชบัณฑิตยสภา.

ธีรเมธ เสาร์ทอง. (2561). *ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่1-3 โรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.

นรากร พลหาญ และ สมสมร เรืองวรบูรณ์. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม มหาวิทยาลัยนครพนม. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 32*(3), 97-105.

ปิยะพร บัวระพา, ปาริชาติ ชัยขันธ์, วิสุดา อินทรเพ็ชร, และ ขวัญพิชชา บุญอ่ำ. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการรเรียนของนักศึกษาสาขาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี* [งานวิจัยของรายวิชา ปริญญาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

รุ่งฤดี กล้าหาญ. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติของนิสิตพยาบาล ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารพยาบาลทหารบก, 15*(3), 412-420.

สุภาวดี เนติเมธี และ ดวงเดือน ดวงสำราญ. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดาทารก และการผดุงครรภ์ ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง. *วารสารการแพทย์ โรงพยาบาลอุดรธานี, 29*(3), 324-332.

อัศนี วันชัย. (2560) .การศึกษาไทย: แนวโน้มการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาล. *วารสารพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม, 18*(35), 106-117.

Ellis, J. R., & Hartley, C. L. (2011). *Nursing in today's world: Trends, issues, and management* (10th.ed.). Lippincott Williams & Wilkins.

Brooks, J. G., & Brooks, M. G. (1993). *In search of understanding: The case for constructivist classrooms. Association for Supervision and Curriculum Development.*